

► Kooperatif İstatistikleri Rehberi oluşturmaya yönelik ILO girişimi

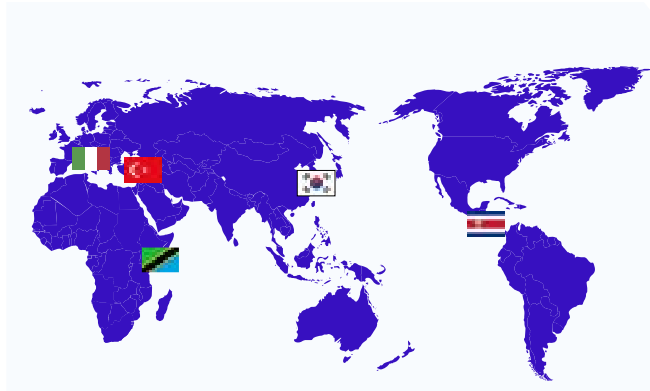
Kasım 2021

Kooperatif İstatistikleri Rehberi nedir?

"[Kooperatif İstatistikleri Rehberi](#)" Ekim 2018'de toplanan 20. Uluslararası Çalışma İstatistikçileri Konferansı'nda (UÇİK) kabul edilmiş, ve Mart 2019'da ILO Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Rehber, kooperatif istatistiklerine ilişkin uluslararası norm oluşturma yönünde ilk adımı temsil etmektedir. Kavramlar ve tanımlar, kooperatif türleri, istatistik birimleri, kooperatiflerde çalışma dahil diğer ilgili konuları kapsamaktadır. Ayrıca, kooperatifler hakkında istatistiksel verileri toplama, düzenleme ve analiz yöntemlerine ilişkin bilgileri de içermektedir.

Rehber, metodolojik araştırmalar yapmak, kooperatiflerin ekonomik katkısını değerlendirmeye yarayacak ölçüler geliştirmek, kooperatif benzeri kayıtdışı işletmelerin sorunlarını ele almak dahil, uygulamalara ilişkin daha ileri çalışmaların yapılması için ILO'ya çağrı yapmaktadır.

Girişim neyi kapsamaktadır?

Bu girişim, Kore Cumhuriyeti Hükümeti tarafından desteklenen [Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi Bilgi Birikiminin Güçlendirilmesi](#) adlı daha büyük bir projenin parçasıdır. Rehber'i değerlendirmeyi ve tavsiyelerde bulunmayı hedeflemektedir. Temmuz 2021 - Aralık 2023

arasında yürütülecek girişime katılan beş ülke Kosta Rika, İtalya, Kore Cumhuriyeti, Tanzanya ve Türkiye'dir.

Bu girişim kapsamında yer alan beş ülke, bölgeler ve ekonomik gelişmişlik bakımından çeşitlilik, kooperatiflerin politika ve programlara entegre edilmesi, kooperatif istatistiklerine ilişkin ulusal girişimlerin bulunması, ve kooperatif destek kurumlarının mevcudiyeti gibi çeşitli düşünceler ışığında seçilmiştir.

- [Kore Cumhuriyeti'nde bir](#) "Kooperatifler Çerçeve Kanunu" mevcuttur. Geleneksel (tarım, finans, perakende) ve yeni (enerji, bakım, platform ekonomisi) sektörlerde dinamik bir kooperatifçilik hareketi de vardır. Ayrıca hükümet, kooperatifler üzerine iki yılda bir araştırma çalışması (anket) yapmaktadır.
- İtalya'da kooperatifleri düzenleyen sektörel, bölgesel ve ulusal politikalar vardır. Ulusal İstatistik Ofisi (ISTAT), kooperatif araştırma kurumlarıyla işbirliği halinde, kooperatifler hakkında istatistiksel analizler yapmaktadır. Yerel ve ulusal düzeyde, çok sayıda kooperatif ve kooperatif destek kurumu mevcuttur.
- [Tanzanya'da](#) kooperatiflerin geliştirilmesini desteklemek amacıyla politikalar ve programlar yeniden tasarlanmaktadır. Araştırma ve eğitim dahil olmak üzere, kooperatif destek kurumlarının önemli bir geçmişi vardır. Kooperatif sicillerinin dijitalizasyonuna ilişkin çalışmalar, ILO desteği ile, devam etmektedir.
- [Kosta Rika'da](#), kooperatiflerin ve onları destekleyen kurumlarının uzun bir geçmişi vardır. Ulusal Kooperatif Geliştirme Enstitüsü (INFOCOOP), kooperatiflere eğitim, teşvik ve destek sağlamaktadır. Ayrıca, 2012'de yapılan ulusal kooperatif sayımı yoluyla, kooperatiflere ilişkin istatistikleri üretmiştir.
- [Türkiye'de](#), ulusal kanuna ek olarak, kooperatiflerin geliştirilmesi için bazı sektörel politikalar mevcuttur. Kooperatif federasyonları ve sektörden sorumlu bakanlık, kooperatif sicili tutmaktadır. Kooperatif istatistikleri için, kilit paydaşların katılımıyla ulusal bir kurul oluşturulmuştur. Kooperatif istatistiklerine ilişkin, yakın zamanda yapılmış olan araştırmalar da mevcuttur.

Bu girişime niçin gerek duyulmaktadır?

Birçok ülkede, kooperatif birlikleri ve/veya kooperatifleri düzenleyen devlet kurumları tarafından toplanan kooperatif istatistikleri vardır. Bu istatistiklerin çoğu eksiktir veya zaman aşımına uğramıştır; ayrıca, eksiksiz bir uluslararası karşılaştırmaya olanak tanımamaktadır.

Bu girişim, kendi içinde tutarlı, uyumlaştırılmış ve standartlaştırılmış bir kooperatif istatistikleri kümesi geliştirmeye yönelik olarak, Rehber'in uygulanmasında ILO Üye Devletlerinin gerek duyacağı pratik rehberliği sağlamayı hedeflemektedir.

Bu girişim nasıl yürütülecektir?

Seçilen ülkelerin her birinde belirlenecek ulusal danışman (NC), ulusal danışma kurullarının (NAC) destek ve rehberliğinde, bu girişim kapsamındaki çalışmaları yönetecektir. NC'ler, 2022 sonuna kadar ülke raporlarını hazırlayacaktır.

Beş ülke örneğinden elde edilen tüm bulguları ve çıkarılan dersleri ortaya koyan küresel rapor ise, küresel danışma kurulunun (GAC) rehberliğinde, Nisan 2023 sonuna kadar hazırlanacaktır.

ILO ayrıca, bu küresel ve ulusal raporları, ILO ortakları, Ulusal İstatistik Ofisleri, kooperatif araştırmacıları ve uygulamacılarına sunmak amacıyla, küresel bir konferans düzenleyecektir.

Kaydedilen ilerlemeleri ortaya koyan küresel sentez raporu, Ekim 2023'te toplanacak 21. UÇİK'e sunulacaktır.

Bu girişimin neyi başarması beklenmektedir?

Girişim, elde edilen sonuçlara dayanarak, "Kooperatif İstatistikleri Rehberi"nin geliştirilmesi yönünde ilk adımı temsil etmektedir. Planlanan ikinci aşamada ise, Rehber'in

2028 yılında toplanacak 22. UÇİK'te sunulması ve tartışılması beklenmektedir.

Rehber vasıtasıyla, kooperatiflerin ekonomik katkıları ve kooperatifler kapsamında çalışma dahil olmak üzere istatistikler standartlaştırılabilecek; ayrıca, insana yakışır işlere yönelik olarak, kooperatifler ve daha geniş anlamda sosyal ve dayanışma ekonomisi alanında politikaların geliştirilmesinde kullanılabilir.

Daha fazla bilgi için bkz [Kooperatifler ve Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi \(SSE\) İstatistikleri](#).

Girişim hakkında daha fazla bilgi için, ILO Kooperatifler Birimi ile iletişim kurunuz: coop@ilo.org

Bu çalışma ILO [Kooperatifler Birimi](#) ve ILO [İstatistik Departmanı](#) tarafından ortaklaşa yürütülmektedir.